

Avgust

2019

BILTEN 8

PSSS UŽICE

SADRŽAJ BILTENA

- Tema: Faktori kuji utiču na degradaciju poljoprivrednog zemljišta** (strana4)
-dipl. inž. Ljubodrag Pantelić, savetodavac za ratarstvo
- Tema: Priprema plodova šljive za sušenje** (strana5-6)
dipl. inž. Andrija Radulović, savetodavac za voćarstvo
- Tema: Malinina mušica izdanka(MMI)-Rasseliella theobaldi** (strana 6-7)
dipl. inž. Zorica Lazić, savetodavac za zaštitu bilja
- Tema : Plesnivost lista paradaiza prouzrokovlač Fulvia fulva** (strana 7-8)
dipl. inž. Milena Ćirić, savetodavac za zaštitu bilja
- Tema: Bespovratna IPARD sredstva uz podršku poslovne banke** (strana8-9)
-dipl. inž. Bojana Nešić savetodavac za agroekonomiju
- Tema:** (strana)
dipl. inž. Nebojša Đurić, savetodavac za stočarstvo
- Tema: Određivanje vremena berbe jabuke** (strana10)
dipl. inž. Nebojša Brzaković,savetodavac za voćarstvo
- Tema : Spremanje kukuruzne silaže** (strana 10-12)
dipl. inž. Dejan Stanković ,savetodavac za stočarstva
- Tema: Kako izvršiti presađivanje starijih voćaka** (strana 12)
dipl. inž. Snežana Janjić,savetodavac za voćarstvo
- Tema: Otklanjanje alternativne rodnosti kod kruške** (strana13)
dipl. inž. Ana Đoković ,savetodavac za voćarstvo
- Stanje useva – dipl.inž.Ljubodrag Pantelić, savetodavac za ratarstvo** (strana 13)
- Prognoza i izveštavanje o prisustvu biljnih bolesti i štetočina: Rezidba i zaštita u zasadu maline posle završene berbe** (strana14-15)
dipl.inž. Milenko Gavrilović, stručni saradnik.
- Dominantne mesečne cene preuzete iz biltena STIPS-a** (strana16-18)

POLJOPRIVREDNA SAVETODAVNA I STRUČNA SLUŽBA DOO“ UŽICE

- dipl. ing. Ljubodrag Pantelić, vd.direktor -savetodavac za ratarstvo
- dipl. ing. Milenko Gavrilović, stručni saradnik za zaštitu bilja
- dipl. ing. Nebojša Đurić, savetodavac za stočarstvo
- dipl. ing. Zorica Lazić, savetodavac za zaštitu bilja
- dipl. ing. Milena Ćirić, savetodavac za zaštitu bilja
- dipl. ing. Bojana Nešić, savetodavac za agroekonomiju
- dipl. ing. Andrija Radulović, savetodavac za voćarstvo
- dipl.ing. Nebojša Brzaković, savetodavac za voćarstvo
- dipl.ing. Dejan Stanković, savetodavac za stočarstvo
- dipl.ing. Snežana Janjić, savetodavac za voćarstvo
- dipl.ing. Ana Đoković, savetodavac za voćarstvo

50 GODINA SA VAMA PSSS LIDER INFORMACIJA

koji prati i implementira nove trendove i tehnologije u proizvodnji, specifičan sistem rada i implementacija novih znanja, lidersku poziciju znanja implementira u proizvodnju kod neposrednih proizvođača.

Kroz svakodnevno obavljanje svojih aktivnosti postajemo prepoznatljivo ime na tržištu znanja.

Spremni smo sa pružimo stručnu pomoć iz oblasti:

- ratarstva
- stočarstva
- voćarstva
- zaštite bilja
- kao i da otklonimo sve nedoumice u poljoprivrednoj proizvodnji

PSSS je sistem koji ima:

- 50 punih godina rada;
- 15 zaposlenih stručnjaka sa sedištem u Užicu
- Profesionalan stručni kadar koji jednostavno i brzo povezuje znanje sa praksom
- Ažuriranje novih stručnih informacija i znanja

Brz protok informacija od PSSS prema vama i obrnuto, omogućava efikasno rešavanje nastalih problema!

Telefoni /fax službe: 031/513-754, 516-266 e- mail: pssuzice@sbb.rs

Faktori koji utiču na degradaciju poljoprivrednog zemljišta

Postoji više faktora koji mogu dovesti do oštećenja zemljišta. Posledice oštećenja mogu da budu različite. Uslovno se mogu razlikovati tri kategorije oštećenja:

- degradacija
- destrukcija
- potpuno isključenje zemljišta iz poljoprivredne proizvodnje koje može da bude povremeno i trajno

Degradacija je blaži oblik oštećenja zemljišta, i ako može vidno da umanja njenu plodnost. Degradaciju najčešće izazivaju neadekvatne agrotehničke i hidrotehničke mere koje se preduzimaju u poljoprivredi. Najčešći faktori degradacije obradivih površina su:

- zakišeljavanje zemljišta
- vodene erozije
- erozija vetrova
- nakupljanje soli
- sabijanje zemljišta
- stagnacija vode
- biološka degradacija
- smanjenje sadržaja organske materije i td.

Pojedini oblici degradacije zemljišta su međusobno povezani, zbog čega se obično ne javljaju pojedinačno.

Degradacija zemljišta u vidu zakišeljavanja je globalni problem i predstavlja značajan ograničavajući činilac biljne proizvodnje.

U uslovima izražene kiselosti zemljišta povećava se mobilnost Al, Fe i Mn, pristupačnost nekih teških metala (Ni, Pb, C₂ idr.) dolazi do hemijske fiksacije nekih elemenata (P i Mo) kao i veće rastvorljivosti i ispiranja nekih elemenata (Ca, Mg, B i td.)

Degradacija putem zakišeljavanja je problem na mnogim tipovima zemljišta i može da predstavlja poteškoće pri održivoj biljnoj proizvodnji. Na kisela zemljišta Zlatiborskog okruga otpada negde oko 60% oraničnih površina. Na zemljištima sa Ph ispod 4 je zapaženo značajno opadanje prinosa i kvaliteta gajenih vrsta, pa sve do propadanja useva.

Procesi koji podstiču zakišeljavanje zemljišta su različiti, a pre svega su:

- upotreba fiziološki kiselih mineralnih đubriva
- sistem biljne proizvodnje i gazdovanje zemljištem
- kiseli atmosferski talozi

Promeni Ph vrednosti zemljišta mogu da doprinose i sami prirodni procesi.

Ljubodrag Pantelić, dipl.inž.

Priprema plodova šljive za sušenje

Procesu sušenja prethode operacije kao što su berba, transport i neposredna priprema za sušenje .Obavljanje navedenih operacija mora biti detaljno isprogramirano kako bi se proces sušenja odvijao bez zastoja koji mogu uzrokovati gubitak energije i povećati troškove sušenja.

Vreme berbe je jedan od osnovnih uslova za kvalitetno sušenje šljive.Šljiva za druge namene kao što su sveža potrošnja rezanje ili zamrzavanje bere se u botaničkoj zrelosti dok za sušenje bere se u tehnološkoj zrelosti. Postoji više načina kako odrediti pravo vreme berbe šljive za sušenje a najjednostavnije je vizuelno. Tehnološka zrelost plodova karakteriše se uočljivom promenom boje pokožice ploda i pojavom voštane prevlake. Boja ploda postaje intenzivno plava ili drugačija što je sortna odlika.Promena boje mesnatog dela ploda , jer od zelenkaste prelazi u zlatno žutu.Vidljivo je i znatno povećanje krupnoće plodova sve do zrenja.

Sušenje plodova šljive je najpogodnije kada suva materija u plodu dostigne vrednost preko 20%, mada se u praksi zbog kratkog vremena za proces sušenja počinje ranije ali ne sa nižom od od 18%.Ove vrednosti se lako određuju aparatom REFRAKTOMETROM .

Sam **proces berbe** se može obavljati na više načina . U većim zasadima ovaj postupak obavlja se mehanizovano sa tresaćima a na manjim površinama može se obaviti ručno berbom ili kupljenjem posle trešenja . Važno je znati da u bilo kom načinu berbe mehanička oštećenja plodova treba svesti na minimum.

Ambalaži i transportu plodova treba posvetiti takodje posebnu pažnju. Ambalažu , odnosno plastične gajbe koje se najčešće upotrebljavaju, ne treba prepunjavati da ne bi došlo do deformisanja i gnječenja plodova.Njihova zapremina treba da bude oko 15 kilograma. Transportna sredstva treba prilagoditi tako da se spreči uticaj prašine i kontaminacije plodova od voćnjaka do sušare.

Neposredna priprema plodova za sušenje podrazumeva : pranje, dipovanje , kalibracija i slaganje plodova na lese

Pranje plodova ima za cilj otklanjanje nečistoće (prašina pesak i sl.) pored toga se sa površine otklanjaju u izvesnoj meri mikroorganizmi koji mogu biti uzročnici kvarenja . Cilj pranja je i odstranjivanje hemijskih sredstava zaostalih na plodovima a koja su korišćena u procesu zaštite voća. Kod pripreme manje količine plodova pranje se može obavljati ručno pomoću priručnih , najčešće plastičnih posuda (tz.kade) u kojima se nalazi voda.Kod velikih kapaciteta koriste se uređjaji za pranje koji su u sklopu ostalih uređjaja za pripremu .

Dipovanje predstavlja postupak uklanjanja voštanog sloja sa pokožice koji otežava isparavanje vode iz ploda tako da se proces sušenja produžava.Ova operacija može se sprovesti potapanjem plodova u rastvor (0,5% NaOH na temperaturi od 90- 95 °C u trajanju od 3- 5 sekundi, čime se postiže da se na pokožici plodova stvore vrlo fine pore što, uz otklanjanje voštane prevlake ,

olakšava isparavanje vode iz ploda. Sličan efekat se dobija ako se potapanje plodova obavi i u čistoj ključaloj vodi u trajanju od 3- 10 sekundi.

Kalibrisanje je veoma važna mera pripreme plodova, a predstavlja vrstu sortiranja plodova po krupnoći . To je značajno zbog toga što samo plodovi približno iste krupnoće na jednoj lesi mogu biti ujednačeno osušeni . Ovi uređaji se nalaze locirani u produžetku uređaja za pranje ili dipovanje tako da je omogućen kontinuirani rad. Kada su u pitanju manje količine plodova , kalibracija se može ostvariti improvizovanim pomagalicama koja mogu biti u obliku“ sita“ sa odgovarajućim otvorima kojima se „ prosejavaju „ plodovi.

Upraksi se plodovi šlive najčešće sortiraju u 3 veličine od kojih se najsitnija ne suši a ostale dve se koriste za sušenje.

Nakon kalibrisanja plodovi se redjaju u jednom redu po lesama. To takodje može biti i mašinski što zavisi od tipa sušare i kapaciteta, može i ručno ako je u pitanju sušara manjeg kapaciteta. Značajno je napomenuti da se na jednoj lesi možgu nalaziti plodovi jedne kalibraže. Vreme sušenja traje od 30 – 36 sati .

Andrija Radulović, dipl. Inž.

Malinina mušica izdanka(MMI)-*Rasseliella theobaldi*

Uzročnik tzv. cecidoznog sušenja maline je malinina mušica izdanka-MMI. Primarne štete MMI su posledice ishrane larvi neposredno ispod epidermisa, a sekundarne su posledice gljivičnih infekcija (*Fusarium spp.*, *Alternaria spp.*, *Phoma spp.*, *Leptosphaeria coniothyrium*) na mestima ishrane larve.

Cecidiozno sušenje nastaje posle ishrane larvi MMI na jednogodišnjim i dvogodišnjim izdancima. Oboljenje predstavlja interakciju štetoina i patogena, pri čemu mehanička oštećenja tkiva nastala ishranom larvi predstavljaju ulazna vrata za prodiranje patogena i nastanak infekcije.

MMI razvija više generacija u toku jedne godine, u našim uslovima četiri. Let imaga počinje krajem aprila i traje do septembra –početka oktobra. Larva se ubušuje pod koru, obično u prizemnom delu jednogodišnjih ili dvogodišnjih izdanaka. Novija istraživanja pokazuju da sve vrste mehaničkih povreda, a posebno mehanizovana berba, pospešuje razvoj ove štetočine.

Da bi se cecidiozno sušenje maline kontrolisalo neoprodno je sprečiti razvoj prve generacije MMI. Pojava se može najefikasnije pratiti postavljanjem feromonskih klopki. U slučaju da ne raspolažemo sa klopkama, pregled malinjaka se vrši u jesen, zasecanjem 30-40 izdanaka do osnove i skidanjem kore. Ako se u donjem delu izdanaka uoče tamne zone i pruge, to je znak sigurnog prisustva MMI.

Sledećeg proleća, krajem marta, desetak izdanaka zaseći tankom iglom, bez oštećenja parehnama. Preglede zaseka vršiti tokom aprila i maja. Kada se uoče, obavezan tretman insekticidima.

Najveću efikasnost su pokazali Actara 25WG folijarno u koncentraciji 0,015 % i Actellic EC 0,1%.

Ako je prognoza insekata izostala, insekticidi se primenjuju kada su izdanci 25-30cm visine, a posle dve nedelje drugi put. Primena insekticida posle berbe je neophodna mera u cilju redukcije MMI u malinjaku.

Zorica Lazić, dipl. inž.

Plesnivost lista parađajza prouzrokovana Fulvia fulva

Fulvia fulva je gljivično oboljenje koje se javlja na parađajzu, isključivo na onom koji se gaji u zaštićenom prostoru (plastenici i staklenici). Uzrok pojave ovog oboljenja je visoka vlažnost, tako da se obično javlja u plastenicima gde se ne provetrava dovoljno. Ovo oboljenje može dovesti do značajnog smanjenja prinosa.

Simptomi se prvo javljaju na starijem lišću, a kasnije se prenosi na gornje, mlađe. Simptomi na licu lista su u vidu svetlozelenih ili žutih pega sa nejasnim ivicama, u okviru kojih je na naličju

lišća maslinasto zelena somotasta prevlaka koja se sastoji od konidija . Zaraza se širi sporama. Zaraženi listovi se suše i opadaju. Na stablu i plodu pojava simptoma je retka.

Fulvia fulva se održava u zemljištu kao saprofit ili na biljnim ostacima u vidu sklerocija i konidija. Optimalna temperatura za klijanje konidija je 25 °C ,u kapi vode ili pri visokoj relativnoj vlažnosti vazduha preko 85 %.

Suzbijanje parazita:

Osnovna mera je uništavanje zaraženih biljnih ostataka u plastenicima i na taj način se smanjuje potencijal zaraze za narednu godinu. Redovno provetravanje i maksimalno osvetljavanje plastenika, kako relativna vlažnost vazduha ne bi bila veća od 85%. Sadnja u optimalnom sklopu kako ne bi došlo do zasnjevanja. Zalivanje obaviti u ranim, jutarnjim časovima. Ukoliko je ostvarena infekcija, donje zaraženo lišće treba ukloniti sa biljke i onda obaviti tretman fungicidima.

Registrovani preparati u našoj zemlji su:

-Ortiva opti 480 SC (a.m. hlorotalonil+azoksistrobin) u količini od 2-2,5 l/ha (20-25ml u 4-5l vode na 1a) primenom pre uslova za zaražavanje i primenjuje se u zatvorenom prostoru, karenca je 3 dana;

-Signum (a.m. boskalid +piraklostrobin) u količini od 0,7 kg/ha (7g u 4-5l vode na 1a) primenom na početku infekcije, drugi i treći tretman nakon 7 -10 dana, posle prvog odnosno drugog tretmana, karenca za ovaj preparat je 14 dana.

Milena Ćirić, dipl.inž.

Bespovratna IPARD sredstva uz podršku poslovnih banke

Poljoprivrednim proizvođačima u našoj zemlji pruža se mogućnost da konkurišu za dobijanje bespovratnih finansijskih sredstava iz IPARD fondova Evropske unije i što je naročito važno da na ovaj način realizuju investicije na svom gazdinstvu uz povraćaj od 50% do čak 80% uložениh sredstava.

Poslovne banke u svemu tome nude svoju pomoć i podršku.

S obzirom da proizvođači zainteresovani za IPARD donacije, prilikom konkurisanja, moraju unapred da obezbede pun iznos sredstava neophodnih za realizaciju planirane investicije, kao i da ova sredstva sa svog računa prikažu u biznis planu, neke banke imaju u ponudi posebne pakete za IPARD koji su namenjeni svim poljoprivrednicima koji u narednom periodu nameravaju da konkurišu za bespovratna sredstva iz ovih EU fondova.

Banke u okviru ovih paketa podrške imaju različite ponude u zavisnosti od toga da li sredstva neophodna za realizaciju planirane investicije poljoprivredni proizvođač može samostalno da obezbedi ili će u te svrhe koristiti sredstva iz banke (kreditu).

Ukoliko poljoprivredni proizvođač raspolaže sopstvenim sredstvima potrebnim za realizaciju planirane investicije može otvoriti i štednju u banci, tu čuvati sredstva do početka realizacije svoje investicije. Na taj način, sebi obezbeđuje i mesečni pripis kamate na deponovana sredstva.

Ukoliko se sredstva neophodna za realizaciju investicije planiraju obezbediti u celosti ili delom iz kredita – banke su pripremile povoljnije kredite, koje karakterišu: atraktivne kamatne stope, fleksibilna sredstva obezbeđenja, mogućnost mesečnih, tromesečnih ili polugodišnjih rata.

Bez obzira da li se radi o prvom, ili o drugom modelu, banka može po potrebi dostaviti neophodan dokaz o visini novca sa kojim raspolaže poljoprivredno gazdinstvo koje želi konkurisati za IPARD sredstva.

Bojana Nešić, dipl.inž.

Određivanje vremena berbe jabuke

Berba plodova se obavlja u različitom stepenu zrelosti, zavisno od načina plasmana.

Postoje 2 vrste zrelosti plodova: botanička (fiziološka), i tehnološka (konzumna) zrelost.

Botanička zrelost nastaje ranije, a to je vreme kada plod postigne maksimalnu krupnoću i kada prestaje dalje pritanje hranljivih materija u plod. U tehnološkoj zrelosti, voće postigne najbolji ukus i aromu, kada je i najpogodnije za upotrebu u svežem stanju.

Određivanje pravog momenta berbe je vezano prvenstveno za voćnu vrstu i način plasmana plodova. Kod jabuke i kruške razlika ove dve zrelosti za jesenje sorte je oko 2 nedelje, a kod zimskih sorti od 1 do više meseci, zavisno od načina čuvanja plodova u skladištu. Prerana berba dovodi do brzog venjenja i smežuranja pokožice ploda, a kasnija berba do smanjenja vremena čuvanja plodova.

Pravi momenat berbe plodova može se određivati na više načina. Promena osnovne boje pokožice ploda je pouzdaniji pokazatelj zrelosti u odnosu na dopunsku crvenu boju plodova, a optimalno vreme berbe većine sorti jabuke je kada se na najzrelijim plodovima pojavi svetlo zelena boja pokožice ploda. Lakoća odvajanja ploda od grane i peteljke, što je i najčešći pokazatelj velikom broju proizvođača da je plod zreo, a postoje i drugi načini: broj dana od punog cvetanja do

berbe, suma temperatura od punog cvetanja do berbe, jednoskrobni test kod jabuke i kruške, čvrstina mesa ploda jabuke i kruške, boja semenjače, refraktometrijska vrednost soka ploda itd.

Najbolje je za određivanje vremena berbe koristiti više metoda, a najbolje je dugogodišnje iskustvo u proizvodnji jabuke. Zrenje svih plodova na istom stablu nije jednovremeno, nije isto vremenski i u različitim vremenskim uslovima tokom godine. Zbog toga naročito pri obilnijem rodu preporučuje se probirna berba plodova radi dobijanja što većeg procenta u prvoj klasi.

Na oko 15 dana pred berbu plodova poželjno je dobro oprskati jabučnjak sa nekim od fungicida u cilju sprečavanja pojave truljenja plodova u skladištu. Najbolje i najduže čuvanje plodova jabuka je u običnim hladnjačama ili u hladnjačama sa niskim sadržajem kiseonika ili niskim sadržajem etilena. Na malim posedima najčešće se plodovi čuvaju u adaptiranim magacinima za tu namenu. Bitno je da se u njima omogući provetravanje, da se plodovi što pre rashlade i da se održava povećana vlažnost vazduha. Optimalna temperatura za čuvanje plodova jabuke je 0,5-2,50C, pri čemu vlažnost vazduha treba da je 90 do 95 %. Najčešći najveći gubici u skladištu nastaju gubitkom vode kao posledica neodgovarajućeg vremena berbe, neodgovarajućih uslova čuvanja, kao i pojave parazitnih i neparazitnih oboljenja plodova.

Treba voditi računa da se prekrupni plodovi što pre iznesu na tržište jer se slabije čuvaju. Pojava gorkih pega, fiziološkog obolenja plodova koja se javlja na površini ploda je posledica nedostatka kalcijuma, što je često uzrokovano previsokom dozom kalijumovih đubriva. Za njihovo suzbijanje treba tokom vegetacije prskati kalcijum nitratom u više navrata.

Nebojša Brzaković, dipl. inž.

Spremanje kukuruzne silaže

Silaža je konzervisana hrane za preživare koja je značajna jer obezbeđuje stabilnu proizvodnju mleka i mesa, uz minimalne troškove. Većina stočara u želji da ostvari ekonomičnu proizvodnju priprema silažu. Silaža je proizvod koji nastaje u postupku konzervisanja stočne hrane metodom siliranja putem prirodne mikroflore ili dodatih inokuliranih, odabranih sojeva bakterija mlečne kiseline.

Optimalno vreme za žetvu silažnog kukuruza je kada je zrno u fazi voštane zrelosti, (30-35 % SM cela biljka) tj. onda kada je unutrašnjost zrna kao testo i kada se na vrhu zrna počinje javljati malo ulegnuće i kada sadržaj skroba ima maksimalnu koncentraciju. U fazi voštane zrelosti, boja zrna je tamnožuta, vrh zrna je još uvek vlažan, a ostatak zrna je prilično čvrst. Žetvom kukuruza u ovom stadijumu razvoja, postiže se najviši prinos SM (sadržaj SM celog useva je tada oko 30 %

što omogućava minimalne gubitke pri siliranju, poboljšava fermentaciju silaže i smanjuje gubitke oticanjem tečnosti) i maksimalna energetska vrednost. Žetva u ranoj fazi zrelosti, kada kukuruz nije dovoljno zreo imaće za rezultat gubitke pri fermentaciji, pa će ovakvo hranivo imati manju hranjivu vrednost i biće manje ukusno. Visina košenja je najčešće od 10-15 cm od površine zemlje. Dužina seckanja u zavisnosti od vlage biljke (0,63-1,27 cm). Silaža sa idealnim sadržajem suve materije (30-35 %), secka se na dužinu od 0,6-2 cm, a silažu sa velikom vlažnošću biljaka treba seckati na dužinu 10-15 cm. Finoća seckanja, i seckanje uopšte, omogućava prodiranje soka koji sadrži šećer, u silažnu masu, bolje sabijanje i homogenizaciju silaže. Time se stvara anaerobna sredina koja pogoduje razvoju mlečno-kiselinskih bakterija i mlečno-kiselinskoj fermentaciji što poboljšava efikasnost konzervisanja i kvalitet silaže. Pri organizovanju transporta treba uzeti u obzir sledeće faktore: raspoloživi silo prostor, stepen opremljenosti mehanizacijom, učinak kombajna, kapacitet prikolica, razdaljina transporta, brzina kretanja traktora sa prikolicama i broj radnika. Kod nas se najviše koriste sledeći tipovi objekata za siliranje: horizontalni silosi trenčevi (od građevinskog tvrdog materijala), silo kamare bez zidova, silo jame, razne vrste inprovizovanih silosa i silo bale (veoma retko). U svetu se najčešće koriste različiti oblici silo bala, silo rukav, harvestori i dr.

Punjenje silosa i sabijanje silo mase

Priprema objekta za siliranje podrazumeva mehaničko čišćenje, dezinfekciju i dr. Način punjenja silosa zavisi od raspoložive mehanizacije i tipa silosa. Punjenje silosa potrebno je obaviti što brže i ako je moguće bez prekida. Dobra sabijenost silo mase je jedna od osnovnih pretpostavki za proizvodnju kvalitetne silaže. Istiskivanjem vazduha iz silo mase se postiže: stvaranje povoljnijih uslova za razvoj bakterija mlečne kiseline, brže snižavanje pH silaže (do pH-4,0) i smanjenje gubitaka hranljivih materija putem zagrevanja. Mali silosi trebaju biti u jednom danu napunjeni i odmah prekriveni, a veliki silosi sa visokim zidovima (preko 2 m) se mogu puniti nekoliko dana i to tako što se svakodnevno dodaje sloj mase od 1 m debljine.

Pokrivanje silo mase

Po završenom punjenju i gaženju, odmah treba da se pristupi trajnom pokrivanju silosa. Obezbediti zaštitu od padavina i ulaska vode pored zidova silosa (folija). Krajevi folije moraju prelaziti najmanje 50 cm zidove silosa. Folija mora biti opterećena silo vrećama ili nekim drugim materijalom po celoj površini. Najrasprostranjeniji je tip pokrivanja folijom koja može biti jednobojna ili dvobojna, i obavezno stabilizovana na UV zrake, bar 12 meseci. Korišćenje dvostruke folije na silo kamarama je takođe dobro rešenje. Osim standardnih folija koje se koriste u neposrednom dodiru sa silo masom, sve se više koristi plastična folija, poput providne folije za

domaćinstvo koja vrlo dobro prijanja uz masu. Na nju se postavlja deblja folija, koja se može više puta koristiti. Uz ove folije koristi se i mreža koja služi kao zaštita od sitnih životinja ili vremenskih nepogoda. Najnovije rešenje, koje se nedavno pojavilo na tržištu, tzv. je film prepreka, folija vrlo nepropusna za kiseonik, vrlo stabilna, čvrsta i može se koristiti više godina.

Dejan Stanković dipl.inž.

Kako izvršiti presađivanje starijih voćaka

Ponekad se ukazuje potreba da se i starije dosta razvijene voćke presade sa jednog mesta na drugo. To se može uspešno izvršiti pažljivim otkopavanjem i vađenjem korena sa što više žila, odnosno sa što većom količinom zemlje oko žila, i njihovim prenošenjem u ranije pripremljenu jamu, ili predhodnom pripremom voćaka koja se sastoji iz skraćivanja skeletnih žila na određenoj dužini.

Rasađivanje voćaka sa većom količinom zemlje može se uspešno primeniti kod nešto mlađih stabala koja u blizini stabala imaju dovoljno sitnih i razgranatih žila i žilica, tako da mogu voćku snadbeti mineralnim materijama i vodom iz zemljišta.

Presađivanje starijih voćaka predhodnom pripremom može da se obezbedi veći uspeh i zato zaslužuje veću pažnju. Ovaj način se primenjuje ovako: rano u jesen ili rano u proleće oko stabala na 0,5-1m rastojanja iskopa se kružni jarak širine oko 30cm a dubine 50cm pa i više, prema tome, na kojoj se dubini nalaze skeletne žile. Sve žile treba odseći i povaditi pre seče žila koje su ostale na voćkama, izgledati oštrom nožem, zatim dezinfikovati 5% rastvorom plavog kamena, pa čitav jarak zatrpati zemljom.

Presađivanje voćaka kod kojih je izvršena priprema kopanjem kružnih jaraka, vrši se naredne jeseni ili narednog proleća, a ako se nove žile nisu dovoljno razvile onda ih treba presaditi posle druge godine.

Presađivanje starijih voćaka je delikatan posao, uspeh koji se pri tome može postići zavisi od niza činilaca kako biološke prirode semena voćake, tako i od načina i vremena presađivanja. Vađenje voćaka vršiti po mogućnosti kada je vreme oblačno; pri vađenju ne treba naglo nagnjati u stranu, jer bi se time pokidale sitnije žilice, prenošenje vršiti pažljivo, da se ne dese mehaničke povrede. Presađene voćke treba što bolje negovati a to znači zemljište redovno obrađivati, đubriti, po mogućnosti i po potrebi navodnjavati, suzbijati bolesti i štetočine.

Snežana Janjić, dipl.inž.

Otklanjanje alternativne rodnosti kod kruške

Pod alternativnom rodnošću se podrazumeva naizmenično rađanje krušaka. Dešava se da kruške jedne godine obilno rode ili čak i prerode, pa plodovi najčešće ostanu sitni i nedovoljno kvalitetni. Preobilna rodnost kruške pogotovo ako zemljište nije dovoljno đubreno i obilno održavano, iscrpe stabla i ne mogu da obrazuju cvetne pupoljke za narednu godinu. U sledećoj godini, kada stabla krušaka nisu u rodu, obrazovaće veliku količinu cvetnih pupoljaka za narednu godinu, pa se tako rodne grančice smenjuju sa nerodnim

Povremenu alternativnu rodnost krušaka mogu da izazovu niske temperature i pojava mrazeva u periodu cvetanja ili jak napad bolesti i štetočina. Ovakva rodnost nije uslovljena genetskim osobinama sorte već isključivo nepravilnom negom i ishranom stabala krušaka.

Alternativno rađanje krušaka može se sa uspehom otkloniti i uspostaviti redovna rodnost orezivanjem, đubrenjem, redovnom obradom zemljišta, zaštitom od bolesti i štetočina. Orezivanje krušaka radi otklanjanja alternativnog rađanja u rodnoj godini se obavlja jače, a u nerodnoj blaže. Oštrijom rezidbom u rodnoj godini se dovodi na normalnu meru broj rodnih grančica i time sprečava iscrpljivanje stabala od preobilnog cvetanja, zametanja i razvića plodova, čime ostaju na raspolaganju dovoljne količine asimilativa za obrazovanje cvetnih pupoljaka za iduću godinu. Sledeće godine, pošto se uspostavi fiziološka ravnoteža, izvodi se slaba rezidba.

U narednoj godini treba đubriti azotnim đubrivom radi podsticanja formiranja cvetnih pupoljaka za sledeću godinu.

Proređivanje cvetova i mladih plodova predstavlja jednu od sigurnijih mera za otkanjenje alternativnog rađanja krušaka. Njime se istovremeno povećava krupnoća i poboljšava kvalitet plodova, što je od posebnog značaja. Proređivanje se vrši samo na stablima kod kojih je u izgledu preobilan rod.

Cvetovi i plodovi se mogu proređivati ručno i hemijski. Ručno proređivanje je sporo i skupo pa se izvodi samo na malom broju stabala koja se gaje pored kuće. Hemijsko proređivanje je brže i jednostavnije, ali je podložno velikim kolebanjima prouzrokovanim raznim činiocima, pa ne daje uvek zadovoljavajuće rezultate.

Ana Đoković dipl.inž.

Stanje useva

Sušni period je bitno uticao na biljne kulture. Usled deficita vlage u zemljištu i visokih temperatura ubrzano je zrenje jarih žita. Posledicu su vidljive na peskovitom zemljištu ali i u brdsko planinskom području.

Ljubodrag Pantelić, dipl.inž

Rezidba i zaštita u zasadu maline posle završene berbe

Od pravilnog razvoja i nege ovogodišnjih izdanaka maline zavisi u mnogome njihovo zdravstveno stanje i rod u narednoj godini. Zbog toga je potrebno da se nakon obavljene berbe u zasadima maline izvrši sečenje i uklanjanje starih izdanaka.

Rezidbu obaviti do zemlje i sačekati od 3 do 5 dana da se izdanci koji su doneli rod osuše. Ovaj period je potreban da bi se mladi izdanci adaptirali na jače osunčavanje. Uklanjanje starih izdanaka se obavlja rezidbom iznad prve, pa iznad druge žice tako da se, što je moguće manje, oštećuju novi izdanci.

Po dužnom metru špalira odabrati oko 10 zdravih i dobro formiranih izdanaka. Ostale mlade izdanke, a naročito one obolele, razgranate ili oštećene orezati do osnove i ukloniti, vodeći računa o ravnomernom sklopu izdanaka. Uklonjene izdanke treba zapaliti, da ne bi služili kao izvor zaraze.

Za zaštitu od bolesti treba koristiti jedno od sledećih sredstva:

QUADRIS (ili QUEEN ili PROMESA)	0,075 % (75 ml/100 l vode)
TEATAR PLUS	0,075-0,10 % (75-100 ml/100 l vode)
AKORD	0,075 % (75 ml/100 l vode)
CAPTAN (ili MERPAN ili METHOD)	0,25 % (250 g/100 l vode)
FUNGURAN	0,30 % (300 g/100 l vode)
CUPROZIN 35-WP	0,35 % (350 ml/100 l vode)
CUPROXAT	0,35 % (350 ml/100 l vode)

Za suzbijanje štetnih insekata može se koristiti :

TALSTAR 10 EC (ili FOBOS)	0,06 % (60 ml/100 l vode)
KARATE ZEON (ili KOZAK)	0,03 % (30 ml/100 l vode)

MOSPILAN (ili TONUS ili AFINEX) 0,025 % (25 g/100 l vode)

U prethodnom periodu vremenske prilike su pogodovale razvoju i razmnožavanju grinja. Usled napada grinja može doći do zaostajanja u porastu i bočnog grananja kod mladih izdanaka, što je nepovoljna pojava. Za suzbijanje grinja u ovom periodu mogu se primeniti neki od sledećih akaricida:

NISSORUN 0,05 % (50 ml /100 l vode)

ENVIDOR 0,04-0,06 % (40 ml /100 l vode)

SANMITE 20 WP 0,06 % (60 g /100 l vode)

ABASTATE+NU FILM 0,10 %+0,10 (100ml+100ml /100 l vode)

ORTUS 0,10 % (100 ml /100 l vode)

Zaštitu obaviti odmah po završenoj berbi plodova i obavljenoj rezidbi. Zemljište oko mladih izdanaka treba održavati bez korova obradom zemljišta, kosidbom ili primenom herbicida kao što je Basta-15, Sirius, (3-5 l/ha) ili Reglone forte, Didikvat (4 l/ha). Kod primene ovih herbicida korovi treba da budu porasta 10-15 cm.

Ove preporučene mere je neophodno izvesti, jer se sa negom i zaštitom maline za sledeću godinu počinje po završenoj berbi ove godine.

Milenko Gavrilović, dipl.inž.

AGRO PONUDA BERZA POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA SRBIJE

Poštovani poljoprivredni proizvođači posetite stranicu <http://www.agroponuda.com/> ili nam se obratite ako želite nešto da oglasite da prodajete ili kupujete.

Dominantne mesečne cene preuzete iz biltena STIPS-a

Cene žive stoke u Srbiji 19-25.08.2019.god.

Cene žive stoke na stočnim pijacama				Klanične cene žive stoke			
Životinje	težina	rasa	Dominantna cena	Životinje	težina	rasa	Dominantna cena
Dviske	Sve težine	Sve rase	150-220	Bikovi	Preko 500kg	HF	215
Jagnjad	Sve težine	Sve rase	220-300	Bikovi	Preko 500kg	SM	220-250
Jarad	Sve težine	Sve rase	180-230	Jagnjad	Sve težine	Sve rase	220-270
Junad	preko 480kg	SM	210-230	Junad	Do 300kg	Sve rase	
Junad	350-480kg	Sve rase	220	Junad	350-480kg	Sve rase	210-240
Bikovi	Preko 500kg	SM	220-240	Junad	Preko 480	Sve rase	220-230
Krave za klanje	Sve težine	SM	150-190	Krave za klanje	Sve težine	SM	120-200
Krmače za klanje	Preko 130kg		100-150	Krmače za klanje	Sve rase		100-130
Ovce	Sve težine	Sve rase	110-160	Ovce	Sve težine	Sve rase	110-150
Prasad	16-	Sve rase	180-270	Prasad	16-	Sve	170-240

	25kg				25kg	rase	
Prasad	Do 15kg	Sve rase	220-270	Prasad	Do 15kg	Sve rase	
Tovljeni ci	80- 120kg	Sve rase	120-170	Tovljeni ci	80- 120kg	Sve rase	140-180
Tovljeni ci	Preko 120kg	Sve rase	110-160	Tovljeni ci	Preko 120kg	Sve rase	100-160
Telad	80-160	SM	360-540	Telad	80- 160	SM	360-500
Koze	Sve težine	Sve rase	110-150	Dviske	kg	Sve	150-200

Cene žitarica i stočne hrane na produktnoj berzi 19-23.08.2019.god. cene bez pdv-a

Kukuruz	Pšenica	Soja	Suncokretova sačma 33%
16,17din/kg	17,70din/kg	38,86din/kg	din/kg

Cene povrća u Srbiji kvantaške pijace zaključno sa 12-18.08..2019.god.

Vrsta	Dominantna cena jed. mere din/kg	Vrsta	Dominantna cena Jedinica mere din/kg
Dinja	20-40	Paradajz	40-130
Brokoli	150-230	Luk beli	150-250
Kupus	25-50	Luk crni	30-60
Karfiol	230	Boranija Žuta	80-150
Krastavac	45-90	Paprika babura	40-100
Krompir	20-40	Paprika ostala	70-100

Zelena salata	40-46	Spanać	100-200
Pasulj beli	180-220	Tikvice	30-60
Šargarepa	30-60	Praziluk	60-70

Cene voća u Srbiji sa kvantaške pijace zaključno sa 12-18.08.2019.god.

Vrsta	Jedinica mere din/kg	Vrsta	Jedinica mere din/kg
Jabuka ajdara	60	Orah	750-850
Jabuka ostala	40-70	Kupina	180
Grožđe belo	95-150	Kajsija	35-50
Kruška	40-100	Borovnica	500
Malina	300	Breskva	30-80
Nektarina	50-60	Šljiva	25-70

Izdavač:

„POLJOPRIVREDNA SAVETODAVNA I STRUČNA SLUŽBA “ DOO Užice

Tiraž:300 primera